

УПОВНОВАЖЕНИЙ
Верховної Ради України з прав людини

вул. Інститутська, 21/8, м. Київ, 01008 E-mail: hotline@ombudsman.gov.ua тел. (044) 298-70-33

Міністру юстиції України
Денису МАЛЮСЬЦІ

ПОДАННЯ

Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини
(згідно з частиною третьою статті 15 Закону України
«Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини»)

Згідно зі статтею 101 Конституції України Уповноважений Верховної Ради України з прав людини (далі – Уповноважений) здійснює парламентський контроль за додержанням конституційних прав і свобод людини і громадянина.

На підставі статей 1, 19¹ Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини», під час виконання функцій національного превентивного механізму відповідно до Факультативного протоколу до Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження та покарання, працівниками Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради з прав людини виявлено порушення прав людини у діяльності медичної частини № 42 філії державної установи «Центру охорони здоров'я Державної кримінально-виконавчої служби України» у Волинській та Рівненській областях (далі – медична частина).

Статтею 49 Конституції України визначено, що держава створює умови для ефективного і доступного для всіх громадян медичного обслуговування.

Статтею 6 Основ законодавства України про охорону здоров'я визначено, що кожний громадянин України має право на охорону здоров'я, що передбачає медичний догляд, який є необхідним для підтримання здоров'я людини.

Частиною 1 статті 8 Кримінально-виконавчого кодексу України серед основних прав засуджених визначено право на охорону здоров'я, гуманне ставлення до них та на повагу їх людської гідності; засуджені не повинні

підлягати жорстокому, нелюдському або такому, що принижує їх гідність, поводженню.

Статтею 5 Загальної декларації прав людини, статтею 3 Декларації про захист усіх осіб від катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання, статтею 7 Міжнародного пакту про громадянські і політичні права, статтею 2 Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання, статтею 28 Конституції України визначено, що ніхто не повинен зазнавати тортур або жорстокого, нелюдського або такого, що принижує його гідність, поводження і покарання.

Передбачено, що жодні виключні обставини, якими б вони не були, стан війни чи загроза війни, внутрішня політична нестабільність чи будь-який інший надзвичайний стан не можуть бути виправданням катувань чи інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання.

Усупереч наведеним вимогам законодавства під час позапланового відвідування медичної частини 28.11.2023 виявлені факти порушення прав людини, що потребують вжиття невідкладних заходів реагування щодо усунення виявлених недоліків, причин та умов, що їм сприяють, притягнення винних осіб до відповідальності.

У порушення Порядку організації медичної допомоги на первинному, вторинному (спеціалізованому), третинному (високоспеціалізованому) рівнях із застосуванням телемедицини, затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я України від 19.10.2015 № 681, лікарі медичної частини позбавлені можливості здійснювати запити на телемедичне консультування та отримувати консультацію для надання медичної допомоги засудженим та ув'язненим особам через відсутність доступу до мережі інтернет.

Виявлено наліпки до автоматичного зовнішнього дефібрилятора, термін придатності яких минув 19.01.2023, що не забезпечує ефективне використання приладу під час надання домедичної допомоги засудженим при раптовій зупинці кровообігу, відповідно до Порядку надання домедичної допомоги дорослим при раптовій зупинці кровообігу, затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я України від 09.03.2022 № 441.

У порушення вимог Стандарту інфекційного контролю для закладів охорони здоров'я, що надають допомогу хворим на туберкульоз, затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я від 01.02.2019 № 287, наявний пункт збору мокротиння розташований біля входу в приміщення медичної частини, що може призвести до розповсюдження туберкульозу серед засуджених та ув'язнених осіб, а також медичного персоналу.

Станом на 28.11.2023 у медичній частині не організовано проведення замісної підтримувальної терапії (далі – ЗПТ) осіб з психічними та

поведінковими розладами внаслідок вживання опіоїдів відповідно до Порядку проведення замісної підтримувальної терапії осіб з психічними та поведінковими розладами внаслідок вживання опіоїдів, затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я України від 27.03.2012 № 200. Як наслідок особи, які перебувають в установі, позбавлені можливості отримувати ЗПТ, що порушує їх право на вибір методів лікування, яке затверджено статтею 38 Закону України «Основи законодавства України про охорону здоров'я».

Під час вивчення медичної документації у деяких випадках відсутні записи лікаря-психіатра про проведення первинних та профілактичних медичних оглядів, що є порушенням вимог Порядку організації надання медичної допомоги засудженим до позбавлення волі, затвердженого спільним наказом Міністерства юстиції України та Міністерства охорони здоров'я України від 15.08.2014 № 1348/5/572 (далі – Порядок).

Згідно з наданою документації в установі перебувають особи, які є схильними до суїциду (8 осіб) та схильні до нанесення собі самоушкоджень (5 осіб), проте відповідно до медичної документації зазначені особи не оглядаються лікарем-психіатром. Зазначене свідчить про неналежну взаємодію соціально-психологічної служби установи та лікарів медичної частини, що може призвести до погіршення стану здоров'я та загрози життю засуджених та ув'язнених осіб.

До медичної картки амбулаторних хворих вносяться не всі відомості стосовно стану здоров'я засуджених та ув'язнених осіб, що суперечить статті 6 Закону України «Основи законодавства України про охорону здоров'я» стосовно права пацієнтів на достовірну інформацію про стан свого здоров'я. Зокрема, лікар-стоматолог не вносить записи про проведенні огляди, маніпуляції та призначене лікування.

Терапевтичну стоматологічну допомогу, в тому числі пломбування, надає медична сестра зі спеціалізацією «Зубний гігієніст», що не відповідає її кваліфікаційним вимогам.

Під час вивчення медичної документації виявлено, що журнал обліку фактів виявлення тілесних ушкоджень не відповідає змінам, які затверджені спільним наказом Міністерства юстиції України та Міністерства охорони здоров'я України від 23 вересня 2021 року № 3373/5/2031, а саме не передбачена можливість внесення інформації щодо випадків, коли засуджений повідомляє, що тілесні ушкодження заподіяно особами рядового та/або начальницького складу.

Маніпуляційний та фельдшерський кабінети розміщені в одному приміщенні, через що маніпуляційний кабінет не обладнаний відповідно до вимог Правил зберігання та проведення контролю якості лікарських засобів у лікувально-профілактичних закладах, затверджених наказом Міністерства охорони здоров'я України від 16.12.2003 № 584. Приміщення для зберігання

лікарських засобів не забезпечено охоронними та протипожежними засобами, а також стелажми, шафами, холодильниками у достатній кількості. Не підтримується відповідний температурний режим і вологість повітря, як наслідок у приміщенні наявний запах плісняви. Окрім того у медичній частині відсутнє гаряче водопостачання, що призводить до невідповідності робочих місць медичних працівників вимогам статті 19 Закону України «Основи законодавства України про охорону здоров'я» та статті 13 Закону України «Про охорону праці».

Вищезазначене негативно впливає на якість лікування, умови перебування засуджених та ув'язнених у медичній частині, та підвищує ризик захворюваності серед персоналу.

У маніпуляційному кабінеті групою НПМ виявлено ємність, яка забруднена речовинами біологічного походження та заповнена використаними шприцми з голками без захисних ковпачків. Відповідно до Державних санітарно-протиепідемічних правил і норм щодо поводження з медичними відходами, затверджених наказом Міністерства охорони здоров'я України від 08.06.2015 № 325 (далі – Норми), голки відносять до категорії В (епідемічно (інфекційно) небезпечні відходи), які повинні накопичуватись та зберігатись виключно у спеціальних приміщеннях, що виключає доступ сторонніх осіб. Разом з тим порушується вимога пункту 12 Норм стосовно використання контейнерів, що не проколюються і мають кришку, яка щільно прилягає забезпечуючи попередження безконтрольного розкриття ємності.

Через недостатню кількість приміщень у медичній частині лікарі різних спеціальностей вимушені вести прийом в одному кабінеті, що суперечить статті 286 Цивільного кодексу України та статті 39¹ Закону України «Основ законодавства України про охорону здоров'я», яким визначено, що фізична особа (пацієнт) має право на таємницю про стан свого здоров'я, факт звернення за медичною допомогою, діагноз, а також про відомості, одержані при її медичному обстеженні.

У медичній частині відсутнє рентгенологічне обладнання, що ускладнює вчасне проведення рентгенологічних досліджень по прибуттю та під час перебування в установі, відповідно до Порядку.

У приміщенні медичної частини відсутні інформаційні стенди, які мають містити інформацію та номери гарячих ліній, адреси Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини, Офісу Генерального прокурора, Міністерства охорони здоров'я України, Державної установи «Центр охорони здоров'я Державної кримінально-виконавчої служби України», центрів з надання безоплатної правничої допомоги, у зв'язку з чим засуджені позбавлені інформації щодо свого юридичного захисту та звернення у разі порушення їх прав.

Особи з інвалідністю не отримують належних діагностичних, лікувальних і реабілітаційних заходів через відсутність індивідуальних програм реабілітації, що є суттєвим порушенням розділу V Порядку та Закону України «Про реабілітацію інвалідів в Україні».

У порушення вимог Державних будівельних норм України В.2.2-17:2006 «Будинки і споруди. Доступність будинків і споруд для маломобільних груп населення», в установі не створено умов щодо утримання осіб з інвалідністю та осіб, що належать до маломобільних груп населення. На входах у приміщення наявні численні пороги, які ускладнюють вільне пересування по медичній частині користувачів колісних крісел (відсутні пандуси, поручні, та інші облаштування будівлі).

На підставі викладеного, з метою усунення виявлених порушень прав і свобод людини і громадянина, а також беручи до уваги те, що:

відповідно до підпункту 2⁷ пункту 3 Положення про Міністерство юстиції України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 02.07.2014 № 228, Міністерство юстиції України забезпечує контроль за дотриманням прав людини і громадянина, вимог законодавства щодо виконання і відбування кримінальних покарань, реалізацією законних прав та інтересів засуджених та узятих під варту осіб;

керуючись статтею 101 Конституції України, статтями 13, 15, 16, 22 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини»,

ВИМАГАЮ:

1. Міністерству юстиції України розглянути подання та вжити заходів, спрямованих на усунення виявлених у ході реалізації функцій національного превентивного механізму наведених порушень прав людини та недопущення катувань, інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження та покарання у діяльності медичної частини № 42 філії державної установи «Центру охорони здоров'я Державної кримінально-виконавчої служби України» у Волинській та Рівненській областях, причин та умов, що їм сприяють, а також запобігання їх у подальшому.

2. У спосіб, передбачений чинним законодавством, вжити заходів щодо притягнення винних осіб до встановленої законом відповідальності та про результати розгляду подання у місячний строк повідомити Уповноваженого, додавши на підтвердження відповідну інформацію та копії документів.

Звертаю увагу, що відповідно до статті 188⁴⁰ Кодексу України про адміністративні правопорушення невиконання законних вимог Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини тягне за собою відповідальність згідно з чинним законодавством.

Додаток: Звіт про результати медичної частини № 42 філії державної установи «Центру охорони здоров'я Державної кримінально-виконавчої служби України» у Волинській та Рівненській областях на 13 арк.

**Уповноважений Верховної
Ради України з прав людини**

Дмитро ЛУБІНЕЦЬ

Іваниш Ярослава 050 967 9551

UB
Секретаріат Уповноваженого Верховної Ради України з прав
людини
№12002.2/23/39.3 від 19.12.2023
КЕП: Лубінець Д. В. 19.12.2023 15:53
5FBB77F7B650371D04000000E88D010044560300